

VILNIAUS RAJONO ŠEIMOS IR VAIKO KRIZIŲ CENTRO GLOBOS CENTRO PAGALBOS PASLAUGŲ BUDINTIEMS GLOBOTOJAMS, GLOBĖJAMS (RŪPINTOJAMS), ŠEIMYNOS STEIGĖJAMS, DALYVIAMS, ĮTĖVIAMS IR GLOBOJAMIEMS (RŪPINAMIEMS), ĮVAIKINTIEMS VAIKAMS ORGANIZAVIMO IR TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus rajono šeimos ir vaiko krizių centro (toliau – Centras) Globos centro (toliau – Globos centras) pagalbos paslaugų budintiems globotojams, globėjams (rūpintojams), šeimynos steigėjams, dalyviams, įtėviams ir globojamiems (rūpinamiems), įvaikintiems ir globojamiems (rūpinamiems) įvaikintiems vaikams organizavimo ir teikimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) tikslas – nustatyti pagalbos paslaugų organizavimo ir teikimo tvarką esamiems ir būsimiems budintiems globotojams, globėjams (rūpintojams), įtėviams ir jų šeimose augantiems vaikams, šeimynų dalyviams bei kitiems Globos centro klientams.
2. **Globos centro veiklos tikslas** – užtikrinti, kad visiems įvaikintiems vaikams, globėjų (rūpintojų) globojamiems (rūpinamiems) vaikams, budinčių globotojų prižiūrimiems vaikams bei budintiems globotojams, globėjams (rūpintojams), įtėviams ar asmenims, ketinantiems jais tapti (toliau - klientai), būtų prieinama ir suteikiama reikalinga konsultacinė, psichosocialinė, teisinė ir kita pagalba, siekiant vaiką tinkamai ugdyti ir auklėti šeimai artimoje aplinkoje.
3. **Globos centro teikiama ir (ar) organizuojama pagalba** – prižiūrimo, globojamo (rūpinamo), įvaikinto vaiko, budinčio globotojo, globėjo (rūpintojo), šeimynos dalyvių, įtėvių bei jų šeimos narių konsultavimo ir mokymo, atrankos, tarpininkavimo paslaugos, psichosocialinė pagalba, intensyvi pagalba, laikino atokvėpio paslaugos, teisinė, sociokultūrinė ar kita prižiūrimam, globojamam (rūpinamam), įvaikintam vaikui ir budinčiam globotojui, globėjui (rūpintojui), šeimynos dalyviams, įtėviams bei jų šeimos nariams reikalinga pagalba, budinčio globotojo vykdomos veiklos kokybės vertinimas, pasirengimo globoti vaikus vertinimas, taip pat ir pakartotinis vertinimas, išvados teikimas, jos atnaujinimas.
4. Pagalbą budintiems globotojams, globėjams (rūpintojams), šeimynų dalyviams, įtėviams ir jų prižiūrimiems, globojamiems (rūpinamiems) vaikams teikia ir (ar) organizuoja Globos centro Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VVTAĮT) atestuotas asmuo (toliau – Tarnybos atestuotas asmuo (GIMK specialistas)), psichologai, globos koordinatoriai, ir kt.
5. Visi globos centro specialistai teikiantys ir (ar) organizuojantys socialines paslaugas bei kitą pagalbą (išskyrus VVTAĮT atestuotus asmenis) per pirmuosius darbo metus turi išklausti mokymus pagal Globėjų (rūpintojų), budinčių globotojų, įtėvių, bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojų mokymo ir konsultavimo programą, patvirtintą Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos 2018 m. birželio 1 d. direktoriaus įsakymu Nr. BV-66, „Dėl Globėjų (rūpintojų), budinčių globotojų, įtėvių, bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojų mokymo ir konsultavimo programos patvirtinimo”.
6. Apraše naudojamos sąvokos:
 - 6.1. **Individualių poreikių vertinimas** – globos koordinatoriaus atliekamų veiksmų, siekiant nustatyti prižiūrimo, globojamo (rūpinamo) ar įvaikinto vaiko poreikius ir jo stipriąsias, silpnąsias puses, budinčio

globotojo, globėjo (rūpintojo), šeimynos dalyvių arba tėvių ir kartu gyvenančių jų šeimos narių poreikius, kylančius dėl budinčio globotojo veiklos, globos ar įvaikinimo, šių asmenų stipriąsias ir silpnąsias puses, identifikuojant pagalbos / paslaugų poreikį ir vykdant periodinę pagalbos / paslaugų poreikio stebėseną, visuma;

6.2. Individualus pagalbos planas (toliau – IPP) – uždavinių ir pagalbos priemonių, kuriomis užtikrinamas vaiko, budinčio globotojo, globėjo (rūpintojo), šeimynos dalyvių arba tėvių ir kartu gyvenančių jų šeimos narių poreikių tenkinimas, sudarant sąlygas visaverčiam fiziniam, emociniam, protiniam, dvasiniam, socialiniam vaiko vystymuisi, ir teikiama pagalba/paslaugos vaiką prižiūrintiems, globojantiems (rūpinantiems), įvaikinusiems asmenims ir kartu gyvenantiems jų šeimos nariams, visuma.

6.3. Intensyvi pagalba – globos centro specialistų teikiamos ir (ar) organizuojamos socialinės paslaugos bei kita pagalba vaikui ir budinčiam globotojui, globėjui (rūpintojui), šeimynos dalyviams, tėviams ir kartu gyvenantiems jų šeimos nariams kriziniais atvejais vaiko priežiūros, globos (rūpybos) ar vaiko auginimo metu;

6.4. Kriziniai atvejai – vaiko adaptacijos naujoje šeimoje laikotarpis ir (arba) pasikeitusios vaiko (šeimos) situacijos, kurios sukelia vaikui (šeimai) sudėtingų išgyvenimų, emocinę įtampą ir kurių vaikas (šeima) negali įveikti savarankiškai, nes tam reikalingi nauji įgūdžiai ir (ar) priemonės;

6.5. Laikinas atokvėpis – globos centro organizuojamos ir (ar) teikiamos paslaugos (pagalba) siekiant, kad budintis globotojas susigrąžintų darbingumą laikotarpiu, kai prižiūrimas vaikas (-ai) perduodamas (-mi) globėjui (rūpintojui) arba gražinamas (-mi) į šeimą, taip pat kriziniais atvejais, kai tėvų globos netekęs ar globojamas (rūpinamas) vaikas laikinai perduodamas prižiūrėti budinčiam globotojui, globėjui (rūpintojui), išimtiniais atvejais – šeimynos dalyviui, kol budintis globotojas, globėjas (rūpintojas), šeimynos dalyvis prižiūrintis, globojantis (rūpinantis) vaiką dėl susiklosčiusių aplinkybių laikinai negali pasirūpinti vaiku. Laikino atokvėpio paslauga įtraukiama į IPP, jos teikimo metu teikiama intensyvi specialistų pagalba budinčiam globotojui, globėjui (rūpintojui), šeimynos dalyviams ir prižiūrimam, globojamam (rūpinamam) vaikui, išskyrus darbingumo susigrąžinimo atvejį;

6.6. Koordinuota pagalba – tikslingi, nuoseklūs, suplanuoti ir tarpusavyje suderinti globos koordinatoriaus veiksmai, organizuojant globos centro ir (ar) kitose įstaigose teikiamą konsultacinę, socialinę, psichosocialinę, švietimo, teisinę ir kitokią specialistų pagalbą ir (ar) tokią pagalbą teikiant, siekiant užtikrinti reikalingas paslaugas ir paramą prižiūrimam, globojamam (rūpinamam) ar įvaikintam vaikui, budinčiam globotojui, globėjui (rūpintojui), šeimynos dalyviams, tėviams ir (ar) kartu su jais gyvenantiems asmenims.

6.7. Nekoordinuota pagalba – tai pavienės, trumpalaikės informavimo, konsultavimo, socialinės, psichosocialinės, švietimo, teisinės, mokymų pagal GIMK programą bei kitos globos centro paslaugos, teikiamos asmeniui, norinčiam tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos dalyviu, budinčiu globotoju ar įvaikinti vaiką, arba įvaikintam vaikui, tėviui ir (ar) kartu su jais gyvenantiems asmenims. Globos koordinatorius nekoordinuotos pagalbos atveju neskiriamas;

6.8. Globos koordinatorius – globos centro specialistas, turintis socialinio darbo ir (ar) socialinės pedagogikos, ir (ar) psichologijos, ir (ar) šeimos edukologijos ir vaiko teisių apsaugos išsilavinimą, ir (ar) Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VVTAĮT) atestuotas asmuo (toliau – VVTAĮT atestuotas asmuo), koordinuojantis ir (ar) teikiantis pagalbą budinčiam globotojui, globėjui (rūpintojui) giminaičiui, globėjui (rūpintojui) nesusijusiam giminytės ryšiais, šeimynos dalyviams, tėviams;

6.9. Globos centro koordinuojamas atvejis – tai atvejis, kai tėvų globos netekęs vaikas, prižiūrimas, globojamas (rūpinamas) ar įvaikintas vaikas gyvena ar yra apgyvendintas Vilniaus rajono savivaldybės

teritorijoje, o su juo susijusiam asmeniui globėjui (rūpintojui), budinčiam globotojui, šeimynos dalyviams, tėviams teikiamos globos centro pagalbos paslaugos. Kartu gyvenantiems asmenims ir kitiems su vaiku artimais emociniais ryšiais susijusiems asmenims paslaugos ir pagalba teikiama pagal poreikį. Globos centro koordinuojami atvejai apima visus Vilniaus rajono savivaldybėje gyvenančius, globojamus (rūpinamus) vaikus, nesvarbu, kuri savivaldybė nustatė globą (rūpybą). Tėviams teikiama koordinuota pagalba laikoma koordinuojamu atveju, jei tėviai globos centrui pateikia prašymą teikti koordinuotą pagalbą;

7. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Vaiko globos organizavimo nuostatais, Globos centro veiklos ir vaiko budinčio globotojo vykdomos priežiūros organizavimo ir kokybės priežiūros tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. A1-28 „Dėl Globos centro veiklos ir vaiko budinčio globotojo vykdomos priežiūros organizavimo ir kokybės priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – GC aprašas), Globos centro veiklos ir vaiko budinčio globotojo vykdomos priežiūros organizavimo Vilniaus rajono savivaldybėje tvarkos aprašu patvirtintu Vilniaus rajono savivaldybės tarybos 2021-07-30 sprendimu Nr. T3-185 „Dėl Globos centro veiklos ir vaiko budinčio globotojo vykdomos priežiūros organizavimo Vilniaus rajono savivaldybėje tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija nuo 2023-07-05), kitais teisės aktais.

II. GLOBOS CENTRE TEIKIAMOS PASLAUGOS

8. Globos centre teikiamos šios pagrindinės paslaugos:

8.1. asmenų, norinčių tapti vaiko globėju (rūpintoju) ar įvaikinti vaiką šeimynos steigėju, dalyviu ar budinčiu globotoju, informavimas, konsultavimas;

8.2. mokymai pagal Globėjų (rūpintojų), budinčių globotojų, tėvių, bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojų mokymo ir konsultavimo programą, patvirtintą VVTAIT 2018 m. birželio 1 d. direktoriaus įsakymu Nr. BV-66, „Dėl Globėjų (rūpintojų), budinčių globotojų, tėvių, bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojų mokymo ir konsultavimo programos patvirtinimo“ (toliau – GIMK);

8.3. išvados dėl asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu, budinčiu globotoju ar įvaikinti vaiką, pasirengimo vaiko globai (rūpybai), šeimynos veiklai, prižiūrėti globos centro globojamus (rūpinamus) vaikus ar įvaikinti vaiką, parengimas;

8.4. psichologo konsultacijos;

8.5. globos koordinatoriaus konsultacijos, informavimas, tarpininkavimas;

8.6. VVTAIT atestuotų asmenų konsultacijos, informavimas, tarpininkavimas;

8.7. socialinių ryšių su biologine vaiko šeima palaikymas (periodinių susitikimų organizavimas, vaiko parengimas susitikimams, vaiko ir globėjų (rūpintojų) interesų atstovavimas užtikrinant saugią susitikimų aplinką);

8.8. tęstiniai periodiniai mokymai pagal GIMK programą;

8.9. savipagalbos grupės;

8.10. sociokultūrinės paslaugos;

8.11. laikino atokvėpio paslauga;

8.12. transporto organizavimo paslauga;

8.13. socialinės paslaugos vaikams Dienos centro padalinyje;

8.14. budinčių globotojų vykdomos veiklos kokybės vertinimas;

9. Pagalbai budinčiam globotojui, globėjui (rūpintojui), šeimynų dalyviams, tėviams (gavus tėvių prašymą teikti pagalbą) ir kartu gyvenantiems jų šeimos nariams koordinuoti Centro direktorius ar jo įgaliotas asmuo įsakymu paskiria globos koordinatorių (nurodomos globos koordinatoriaus pareigos, vardas, pavardė bei asmens, kuriam bus teikiamos paslaugos, vardas, pavardė, gimimo data). Globos koordinatorius paskiriamas Centro direktoriaus ar jo įgalioto asmens įsakymu per 3 darbo dienas nuo globos centro ir budinčio globotojo tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutarties pasirašymo dienos ar nuo globėjo (rūpintojo) paskyrimo dienos, ar nuo šeimynos įsteigimo dienos, ar nuo tėvių rašytinio prašymo teikti pagalbą gavimo dienos. Globos koordinatorius yra ir kontaktinis globos centro asmuo, su kuriuo budintis globotojas, globėjas (rūpintojas), šeimynos dalyviai, tėviai nuolat palaiko ryšį. Globos koordinatorius tvarko kiekvieno budinčio globotojo, globėjo (rūpintojo), šeimynos dalyvių, tėvių bylą, kurioje saugomi visų globos centro specialistų konsultacijų aprašymai, išrašai, rekomendacijos, protokolai, kiti dokumentai, susiję su paslaugų teikimu paslaugų gavėjui ir jo šeimos nariams (GC aprašo 3 priedas).

10. Globos centre teikiamos specialistų konsultacijos:

10. 1. Psichologo konsultacijos:

10.1.1. Psichologas teikia konsultacijas budintiems globotojams bei jų šeimose prižiūrimiems vaikams, globėjams bei jų šeimose gyvenantiems, globojamiems (rūpinamiems) vaikams, globėjams giminaičiams bei jų šeimose gyvenantiems, globojamiems (rūpinamiems) vaikams, šeimynos steigėjams, dalyviams bei šeimynose globojamiems (rūpinamiems) vaikams, tėviams bei jų vaikams, esant galimybei ir poreikiui ir esant tėvių prašymui;

10.1.2. Psichologas dalyvauja vaiko poreikių vertinimo procese, sudarant individualų pagalbos vaikui planą – IPP, kuriame planuojamas psichologinių konsultacijų skaičius. Jeigu suteikus numatytą konsultacijų skaičių pagalbos poreikis neišnyko, tada konsultacijos gali būti tęsiamos;

Pirmosios psichologo konsultacijos metu globėjas (rūpintojas), šeimynos steigėjas, jos dalyvis ar tėvis pasirašo sutikimą dėl psichologo konsultacijų teikimo (Aprašo 1 priedas) jų globojamiems (rūpinamiems), prižiūrimiems, įvaikintiems vaikams iki 16 metų;

10.1.3. Psichologas, baigęs konsultacijas su klientu, prieš pagalbos plano peržiūrą arba globos koordinatoriaus prašymu, pildo psichologo veiklos išrašą (Aprašo 2 priedas), kuriame pateikia informaciją apie suteiktas klientui paslaugas, jų efektyvumą, rekomendacijas klientui ir globos koordinatoriui, Tarnybos atestuotiesiems asmenims toliau dirbant kartu ir siekiant užtikrinti šeimoje augančių vaikų geriausias interesus ar tinkamą pasirėngimą vaikų globai (rūpybai), įvaikinimui, priežiūrai. Šis išrašas, patvirtintas psichologo parašu, įsegamas į kliento bylą;

10.1.4. Psichologo konsultacijos, susitikimai, pokalbiai telefonu ar kitomis ryšio priemonėmis žymimi Globos centro psichologo suteiktų konsultacijų registre (Aprašo 3 priedas).

11. VVTAIT atestuoto asmens pagalbos koordinavimas ir teikimas. Asmenims, norintiems tapti vaiko globėjais (rūpintojais), šeimynos steigėjais, dalyviais, budinčiais globotojais, tėviais bei ketinantiems priimti vaiką laikinai svečiuotis ar teikti laikino atokvėpio paslaugą, ir kartu gyvenantiems jų šeimos nariams Centro direktorius ar jo įgaliotas asmuo įsakymu per 2 darbo dienas asmeniui ar šeimai paskiria koordinuojantį VVTAIT atestuotą asmenį, kuris eina kontaktinio globos centro asmens, su kuriuo ryšį palaiko norintis tapti budinčiu globotoju, globėju (rūpintoju), šeimynos dalyviu, tėviu, ar priimti vaiką laikinai svečiuotis asmuo, pareigas bei organizuoja ir(ar) teikia reikiamas pagalbos paslaugas. Taip pat, esant poreikiui, VVTAIT atestuotas asmuo prisideda vertinant prižiūrimo, globojamo (rūpinamo) ar įvaikinto vaiko poreikius, jo stipriąsias, silpnąsias puses bei budinčio globotojo, globėjo (rūpintojo), šeimynos dalyvių arba tėvių ir kartu gyvenančių jų šeimos narių poreikius;

12. VVTAJT atestuoto asmens konsultacijos. VVTAJT atestuoto asmuo teikia konsultacijas norintiems tapti globėjais (rūpintojais), šeimos steigėjais, dalyviais, budinčiais globotojais, tėvais bei ketinantiems priimti vaiką laikinai svečiuotis ar teikti laikino atokvėpio paslaugą, ir kartu gyvenantiems jų šeimos nariams, bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojams, GIMK mokymų organizavimo, pasirengimo globoti (rūpinti), prižiūrėti, įvaikinti, priimti vaiką laikinai svečiuotis patikrinimo klausimais, suporavimo, laikino atokvėpio suteikimo ir kitais klausimais. VVTAJT atestuoto asmens konsultacijos, susitikimai, pokalbiai telefonu ar kitomis ryšio priemonėmis žymimi globos centro suteiktų pagalbos paslaugų registre (Aprašo 4 priedas).

13. Globos centre organizuojami GIMK mokymai:

13.1. **Pagrindiniai mokymai.** Mokymai pagal globėjų (rūpintojų), budinčių globotojų, tėvų, bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojų mokymo ir konsultavimo programą (GIMK). Programą sudaro 7 privalomi susitikimai.

Temos:

1. Įvadas į pagrindinę globėjų (rūpintojų), budinčių globotojų, tėvų BVGN darbuotojų rengimo programą;
2. Atvirumas ir bendradarbiavimas;
3. Vaiko raidos sutrikimų kompensavimas;
4. Vaikų elgesio problemos ir sutrikimai. Jų įveika;
5. Išsekimas. Prevencija ir intervencija;
6. Globojamų vaikų traumos ir krizės;
7. Pasirengimas pokyčiams.

Mokymų dalyviai:

1. asmenys, ketinantys įvaikinti vaiką;
2. asmenys, ketinantys globoti (rūpintis) vaiką;
3. asmenys, ketinantys teikti vaiko priežiūros paslaugas;
4. asmenys, dirbantys bendruomeniniuose vaikų globos namuose.

13.2. **Specializuoti mokymai.** Mokymai pagal Specializuotą asmenų, siekiančių teikti socialinės priežiūros paslaugas, ir bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojų mokymo ir konsultavimo programą). Programą sudaro 6 susitikimai.

Temos:

1. Darbas komandoje;
2. Vaiko susitikimų su biologine šeima organizavimas;
3. Vaiko psichologinio atsparumo ir tapatybės stiprinimas;
4. Vaiko elgesio supratimas ir poreikių tenkinimas;
5. Globojamų vaikų mokymosi sunkumai ir motyvacija. BVGN standartai;
6. Pastovumo užtikrinimas planuojant globą. Vaiko grąžinimas į jo šeimą, perkėlimas į tėvų ar globėjų šeimą.

Mokymų dalyviai

1. asmenys, ketinantys teikti vaiko priežiūros paslaugas, baigę pagrindinius mokymus;
2. asmenys, dirbantys bendruomeniniuose vaikų globos namuose, baigę pagrindinius mokymus.

13.3. Artimųjų giminaičių rengimo vaiko globai programa. Mokymai skirti asmenims, siekiantiems globoti (rūpintis) artimais giminystės ryšiais susijusius vaikus Programą sudaro 6 susitikimai, kiekvienas jų skirtas atskirai mokymų temai atskleisti.

Temos:

1. Įvadas į Artimųjų giminaičių rengimo programą;
2. Vaiko raidos poreikiai;

3. Prieraišumas;
4. Netektys;
5. Ryšių su biologine šeima palaikymas;
6. Auklėjimas.

Mokymų dalyviai: asmenys, susiję artimais giminystės ryšiais su norimu globoti (rūpintis) vaiku.

Artimieji giminaičiai - artimaisiais giminaičiais pripažįstami tiesiosios linijos giminaičiai iki antrojo laipsnio imtinai (tėvai ir vaikai, seneliai ir vaikaičiai) ir šoninės linijos antrojo laipsnio giminaičiai (broliai ir seserys). (Civilinio kodekso 3.135 straipsnis).

13.4. **Tęstiniai mokymai.** Skirti budintiems globotojams, globėjams (rūpintojams, tėviams ir asmenims, dirbantiems su vaikais bendruomeniniuose vaikų globos namuose. Šia programa siekiama padėti asmenims įveikti sunkumus ir palaikyti juos. Skatinama nuolat tobulėti, mokytis ir dalytis gerąja patirtimi, siekiant kuo kokybiškiau tenkinti prižiūrimų, globojamų (rūpinamų) ar įvaikintų vaikų poreikius.

Tęstinių mokymų programą sudaro 9 dalys. Asmenys neprivalo išklaudyti visų tęstinių mokymų dalių. VVTAIT atestuoti asmenys organizuoja tęstinių mokymų grupes atsižvelgdami į dalyvių pageidavimus ir poreikius.

Temos:

1. Savivertės suvokimas ir vertinimas;
2. Savivertės formavimas ir elgesio reikšmės suvokimas;
3. Pozityvaus elgesio skatinimas;
4. Atsakomybės už save skatinimas;
5. Reagavimas į sunkumus;
6. Lytinio ugdymo klausimai;
7. Pagalba vaikams, galimai patyrusiems seksualinę prievartą;
8. Vaiko ir jo šeimos ryšių palaikymas;
9. Globos ir įvaikinimo poveikis šeima.

14. Savitarpio pagalbos grupės. Globos centre yra organizuojamos savitarpio pagalbos grupės. Jos gali būti sudaromos pagal globėjų (rūpintojų), budinčių globotojų ar tėvių auginamų vaikų amžių bei kitą specifiką (pvz. artimų giminaičių globėjų, paauglių, budinčių globotojų, būsimų globėjų ar tėvių savitarpio pagalbos grupė ir kt.). Savitarpio pagalbos grupės susitikimai organizuojami 1 kartą per mėnesį. Savitarpio pagalbos grupės susitikimą veda globos centro VVTAIT atestuoti asmenys, psichologai.

15. Vaiko susitikimai su biologiniais tėvais, kitais artimaisiais. Globos centras organizuoja vaiko, prižiūrimo budinčių globotojų šeimoje susitikimus su biologiniais tėvais, kitais artimaisiais bei, esant poreikiui, globėjų (rūpintojų) šeimoje augančio vaiko susitikimus su biologiniais tėvais, kitais artimaisiais. Šie susitikimai Globos centre organizuojami pagal Vilniaus rajono šeimos ir vaiko krizių centro direktoriaus 2021 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. V-59 patvirtintą „Vilniaus rajono šeimos ir vaiko krizių centro globos centro budinčio globotojo prižiūrimo ar globėjo (rūpintojo) globojamo (rūpinamo) vaiko susitikimų su tėvais, giminaičiais ar kitais fiziniiais asmenimis, su vaiku susijusiais emociniais ryšiais, organizavimo tvarkos aprašą“.

16. Laikinas atokvėpis. Budintiems globotojams, globėjams (rūpintojams), esant galimybėms, ir šeimynos dalyviams, krizės atveju Globos centras organizuoja laikino atokvėpio paslaugas, kurios teikiamos budinčio globotojo ir Globos centro rašytiniu susitarimu. Laikino atokvėpio paslaugos trukmė krizės atveju – iki 2 savaičių, o išimtiniais atvejais, jei yra papildomas budinčio globotojo, globėjo (rūpintojo) prašymas ir (arba) jei globos centro darbuotojai įvertina, jog per laikino atokvėpio paslaugos teikimo laikotarpį nustatyti uždaviniai nebuvo pasiekti ir siekiant išvengti papildomų neigiamų pasekmių, jeigu vaikas yra vyresnis nei 7 metų, – iki 1 mėnesio. Taip pat pagal prašymą globos centras budintiems globotojams organizuoja laikino atokvėpio paslaugos teikimą jų darbingumui atkurti vaiką perdavus globėjui (rūpintojui) arba gražinus į

šeimą. Laikino atokvėpio paslaugos teikimo darbingumui atkurti trukmė – iki 1 mėnesio per metus. Laikino atokvėpio paslauga teikiama vadovaujantis patvirtintu Vilniaus rajono šeimos ir vaiko krizių centro direktoriaus 2023-01-02 įsakymu Nr. V-1 „Dėl laikino atokvėpio paslaugų budinčiam globotojui, globėjui (rūpintojui), šeimynos dalyviui organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

III. VAIKO POREIKIŲ VERTINIMAS IR PAGALBOS PLANO RENGIMAS

17. Globojamo (rūpinamo) vaiko ir budinčio globotojo, globėjo (rūpintojo), šeimynos dalyvio, tėvio poreikių vertinimas – globos koordinatoriaus atliekamų veiksmų visuma, siekiant nustatyti prižiūrimo, globojamo (rūpinamo) ar įvaikinto vaiko poreikius ir jo stipriąsias, silpnąsias puses bei budinčio globotojo, globėjo (rūpintojo), šeimynos dalyvio arba tėvio ir kartu gyvenančių jų šeimos narių poreikius, kylančius dėl budinčio globotojo veiklos, globos (rūpybos) ar įvaikinimo, ir šių asmenų stipriąsias ir silpnąsias puses, identifikuojant pagalbos / paslaugų poreikį bei vykdant periodinę pagalbos / paslaugų poreikio stebėseną.

18. Globojamo (rūpinamo) vaiko ir budinčio globotojo, globėjo (rūpintojo), šeimynos dalyvio, tėvio poreikių vertinimą atlieka Globos centro globos koordinatorius ir kiti globos centro specialistai. Jie yra atsakingi už reikalingų poreikių vertinimui specialistų iš kitų institucijų (sveikatos priežiūros, ugdymo, teisėsaugos ir kt.) įtraukimą. Atliekant poreikių vertinimą dalyvauja globėjai (rūpintojai), budintys globotojai, šeimynos dalyviai arba tėviai ir pats vaikas, pagal savo amžių ir brandą gebantis išreikšti savo nuomonę. Išsamiam vaiko poreikių įvertinimui naudojama Pagalbos vaikui ir budinčiam globotojui, globėjui (rūpintojui), šeimynos dalyviams, tėviams poreikio vertinimo ir pagalbos plano forma (GC aprašo 1 priedas), taip pat interviu, stebėjimo, dokumentų analizės ir kiti metodai.

19. Globos koordinatorius, koordinuodamas pagalbą:

19.1. budintiems globotojams: per 30 kalendorinių dienų nuo prižiūrimo vaiko apgyvendinimo šeimoje dienos kartu su kitais globos centro specialistais organizuoja visų individualių prižiūrimo vaiko sveikatos, vystymosi, ugdymo(si), specialiųjų ir kitų poreikių įvertinimą, atsižvelgdamas į vaiko gebėjimus, gabumus, situaciją vaiko šeimoje (pagal tai, kokie galimi vaiko teisių pažeidimai buvo nustatyti, kokios rizikos identifiкуotos) ir budinčio globotojo šeimoje, taip pat į socialinę riziką, negalią, ypatumus, susijusius su vaiko amžiumi, branda, įgūdžiais, etnine kilme, kalba, religija, lytimi, rasine priklausomybe, santykius su tėvais, emociniais ryšiais susijusiais asmenimis, budinčiu globotoju ir kartu gyvenančiais šeimos nariais, bendraamžiais, bei kitus aspektus, pagal IPP. Atliekant poreikių vertinimą, organizuojamas ne mažiau nei vienas susitikimas budinčio globotojo šeimoje.

19.1.1. IPP turi būti peržiūrimas: analizuojama, kokie pokyčiai įvyko, kokie rezultatai pasiekti ir kas juos lėmė, kokie numatyti rezultatai nebuvo pasiekti (jeigu tokių buvo) ir kodėl, kurios priemonės buvo efektyvios/neefektyvios, numatomi tolesni veiksmai. IPP turi būti peržiūrimas atsiradus svarbių aplinkybių ar naujų pagalbos poreikių, kurie daro reikšmingą įtaką IPP įgyvendinimui arba kokybiškam paslaugų teikimui, bet ne rečiau nei kas 3 mėnesius, kai vaikui nustatyta laikinoji globa (GC aprašo 2 priedas):

19.2. globėjams (rūpintojams), šeimynų dalyviams ir tėviams, kartu su globėju (rūpintoju), šeimynos dalyviais ar tėviais: per 30 kalendorinių dienų nuo vaiko apgyvendinimo globėju (rūpintoju) šeimoje ar šeimynoje dienos užmezga kontaktą su globojamu (rūpinamu) vaiku, jo globėju (rūpintoju), šeimynos dalyviais bei su kartu gyvenančiais jų šeimos nariais ar per 30 kalendorinių dienų nuo tėvių prašymo teikti koordinuotą pagalbą gavimo dienos kartu su kitais globos centro specialistais įvertina visus globojamo (rūpinamo) ar įvaikinto vaiko individualius sveikatos, vystymosi, ugdymo(si), specialiuosius ir kitus poreikius, atsižvelgdamas į globojamo (rūpinamo) ar įvaikinto vaiko gebėjimus, gabumus, situaciją vaiko

šeimoje (pagal tai, kokie galimi vaiko teisių pažeidimai buvo nustatyti, kokios rizikos identifikuotos) ir globėjo (rūpintojo), įtėvių šeimoje ar šeimynoje, socialinę riziką, negalią, ypatumus, susijusius su vaiko amžiumi, branda, įgūdžiais, etnine kilme, kalba, religija, lytimi, rasine priklausomybe, santykius su tėvais ir emociniais ryšiais susijusiais asmenimis, su globėju (rūpintoju), įtėviais, šeimynos dalyviais ir kartu gyvenančiais šeimos nariais, bendraamžiais ir kt.) nustatytą formą atliekant individualių poreikių vertinimą.

19.2.1. Plano peržiūra organizuojamos pagal poreikį, bet ne rečiau kaip:

19.2.1.1. kas 3 mėnesius, jei vaikui nustatyta laikinoji globa (rūpyba) ir įvertinus individualius poreikius išskirtos sritys, kuriose reikalinga pagalba tenkinant poreikius;

19.2.1.2. kas 6 mėnesius, jei vaikui nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) ar jis įvaikintas ir įvertinus individualius poreikius išskirtos sritys, kuriose reikalinga pagalba tenkinant poreikius;

19.2.1.3. kas 12 mėnesių, jei vaikui nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) ar jis įvaikintas ir nebuvo išskirtos poreikių sritys.

20. Globos koordinatoriaus suteiktos konsultacijos, susitikimai, pokalbiai telefonu ar kitomis ryšio priemonėmis žymimi Globos centro suteiktų pagalbos paslaugų registre (Aprašo 4 priedas).

IV. PAGALBA KRIZĖS ATVEJU

20. Pagalbos krizės atveju tikslas – įvykus krizei globėjo (rūpintojo), budinčio globotojo ar įtėvių šeimoje, atkurti įprastą paslaugų gavėjų ir darbuotojų, teikiančių jiems paslaugas, veiklą, užtikrinti krizės paveiktiems asmenims reikalingos pagalbos teikimą.

21. Krizei suvaldyti yra suburiama Globos centro specialistų komanda (toliau – Komanda), kurią sudaro: Centro administracija, globos koordinatoriai, VVTAIT tarnybos atestuoti asmenys, psichologai ir kiti specialistai būtini krizės atveju. Komandos nariai turi turėti krizės valdymui būtinų gebėjimų, tai yra komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo įgūdžių. Komandai pirmininkauja Globos centro vedėjas arba jo paskirtas asmuo.

22. Krizių valdymo uždaviniai:

22.1. įvertinti krizės aplinkybes;

22.2. organizuoti ir koordinuoti krizės paveiktiems asmenims reikiamų kitų institucijų (VVTAIT, policijos, sveikatos priežiūros, vaiko ugdymo įstaigos ar kitų institucijų) pagalbą;

22.3. užtikrinti, kad krizės įveikimo metu darbo procesas Centre vyktų įprasta tvarka arbakuo greičiau prie jos grįžtų;

22.4. užtikrinti krizės paveiktiems asmenims reikiamos pagalbos teikimą.

23. Įvykus krizei vaiką globojančioje (rūpintoje) šeimoje, įtėvių šeimoje, šeimynoje, vaiką prižiūrinčioje budinčio globotojo šeimoje, globos koordinatorius nedelsiant informuoja Globos centro vedėją. Vedėjas vėliausiai per 1 d. d. sudaro krizės valdymo Komandą ir inicijuoja Komandos posėdį dėl situacijos įvertinimo ir tolesnių pagalbos veiksmų krizės paveiktiems asmenims aptarimo. Posėdžio metu Komandos nariai supažindinami su situacija, paskirstomos komandos narių funkcijos ir atsakomybė, sudaromas Krizės įveikimo planas (Aprašo 5 priedas) su kuriuo ir jame numatytomis pagalbos paslaugomis supažindinamas paslaugos gavėjas. Nesutikimą priimti siūlomą pagalbą paslaugos gavėjas patvirtina raštiškai.

24. Posėdžių nutarimai įforminami protokolu, kuris segamas paslaugų gavėjo byloje.

25. Globos koordinatorius, teikdamas pagalbą krizės paveiktiems asmenims, globėjo (rūpintojo), budinčio globotojo ar įtėvių šeimoje individualias konsultacijas teikia ne rečiau kaip 1–2 kartus per savaitę. Prireikus individualios konsultacijos gali būti organizuojamos dažniau.

26. Krizinėje situacijoje psichologo pagalba, įvertinus poreikį, turi būti teikiama budinčio globotojo, globėjo (rūpintojo) namuose.
27. Komanda, siekdama padėti šeimai įveikti krizę, bendradarbiauja su VVTAIT Vilniaus apskrities specialistais, policijos, sveikatos priežiūros, vaiko ugdymo įstaigomis, Vilniaus rajono savivaldybės Socialinių paslaugų šeimai ir vaikui skyriaus, Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriumi ir kitomis organizacijomis, bendruomenės struktūromis, galinčiomis padėti paslaugų gavėjams krizės atveju.
28. Globos koordinatorius ar kitas Globos centro vedėjo paskirtas Komandos narys, žodžiu arba raštu informuoja apie situaciją šeimoje ir jos pokyčius pagal poreikį Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Socialinių paslaugų šeimai ir vaikui skyrių, VVTAIT Vilniaus apskrities ir kitas institucijas ar specialistus.
29. Komanda teikia, stebi ir koordinuoja krizės įveikimo procesą, esant poreikiui inicijuoja vaiko (šeimoms) poreikių vertinimą, pervertinimą, globos kokybės vertinimą, šeimos ar vaiko pagalbos plano sudarymą, papildymą ar koregavimą.
30. Komandai nusprendus, kad situacija šeimoje stabilizavosi, pagalba krizės atveju nebeteikiama, tai įforminant Komandos posėdžio protokolu, kuris įsegamas į kliento bylą. Šeimai toliau gali būti teikiama intensyvi arba palaikomoji pagalba, priklausomai nuo situacijos ir šeimos poreikių.
31. Globos centro darbuotojai teikia siūlymus Globos centro vedėjui dėl Komandos darbo organizavimo, prevencinių krizių valdymo priemonių, metodų taikymo Globos centre.

V. PAGALBOS PASLAUGŲ NUTRAUKIMAS

32. Pagalbos paslaugų teikimas gali būti sustabdomas ar nutraukiamas šiais atvejais: globojamam (rūpinamam), įvaikintam vaikui tapus pilnamečiu arba jį emancipavus;
- 32.1. pasibaigus globai (rūpybai);
- 32.2. globėjų (rūpintojų) ar tėvų šeimai išvykus gyventi į kitą savivaldybę;
- 32.3. paslaugos gavėjui mirus;
- 32.4. tėvų šeimos atveju, išnykus poreikiams.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33. Globos centro darbuotojai atsakingi už Aprašo nuostatų įgyvendinimą ir pagalbos paslaugų teikimą pagal kompetenciją.
34. Aprašo įgyvendinimo kontrolę vykdo Globos centro vedėjas.
35. Aprašas gali būti keičiamas, koreguojamas atsižvelgiant į Globos centro poreikius ar pasikeitus teisės aktams Vilniaus rajono šeimos ir vaiko krizių centro direktoriaus įsakymu.
36. Pagalbos paslaugų teikėjai privalo neatskleisti, neperduoti ir nesudaryti sąlygų įvairiomis priemonėmis susipažinti su tvarkoma pagalbos paslaugų gavėjų informacija nei vienam asmeniui, kuris nėra įgaliotas naudotis šia informacija tiek įstaigos viduje, tiek už jos ribų. Už šio įsipareigojimo nesilaikymą asmuo atsako pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą ir kitus teisės aktus, reglamentuojančius atsakomybę už asmens duomenų apsaugos pažeidimus.